

فرصت‌ها و چالش‌های خصوصی‌سازی در صنعت بیمه‌کشور

تجارب آزادسازی و خصوصی‌سازی در برخی از کشورهای جهان نشان می‌دهد که وجود پیش شرط‌هایی مانند بازار پولی و مالی متشکل، بورس اوراق بهادار فعال، بانک‌های خصوصی، وجود بازار رقابتی و به طور کلی فراهم بودن بسترهای اجتماعی و سیاسی مناسب، موجبات افزایش کارایی در فعالیتهای اقتصادی و کاهش بار مالی دولت را فراهم خواهد آورد.

خصوصی‌سازی صنعت بیمه، در یک دیدگاه، فرایندی در جهت نیل به وضعیت تعادلی در فعالیتهای بیمه‌ای دولت و ساز و کار بازار است. از مهم‌ترین اهداف خصوصی‌سازی صنعت بیمه می‌توان به مواردی مانند افزایش کارایی شرکت‌های بیمه، توسعه بازار سرمایه در اقتصاد و هدایت پس‌انداز خانوارها به سمت فعالیتهای تولیدی، گسترش مالکیت در بخش خصوصی، مشارکت وسیع مردم در فعالیتهای اقتصادی، کاهش درجه انحصار و افزایش رقابت در فعالیتهای اقتصادی اشاره کرد که نتیجه نهایی آن، نیل به توسعه اقتصادی پایدار و افزایش سطح رفاه اقتصادی جامعه است.

به نظر می‌رسد که در حرکت فراروی صنعت بیمه‌کشور برای نیل به اهداف یاد شده موانع و مشکلات اجرایی، سیاسی و قانونی متعددی وجود خواهد داشت که با جامع‌نگری و شفاف‌سازی فرایند خصوصی‌سازی، موجبات تحلیل رفتن این موانع فراهم می‌شود. در این زمینه می‌توان به موانعی مانند نگرانی از کاهش معنی‌دار نظارت دولتی، مقاومت‌ها و موانع ناشی از دیوان‌سالاری، فقدان ابزارهای کافی برای طراحی مطلوب فرایند اجرای خصوصی‌سازی، فقدان اطلاعات مالی کافی و قابل اعتماد برای ارزیابی و قیمت‌گذاری شرکت‌های بیمه دولتی، ضعف و نارسایی‌های ساختاری در بازار سرمایه، مشکلات مربوط به قوانین و مقررات مرتبط با خصوصی‌سازی صنعت

بیمه و در نهایت، نوسان‌های پی‌درپی و بی‌رویه متغیرهای کلان و فضای عمومی حاکم بر اقتصاد کشور اشاره کرد.

با مرور تجارب دیگر کشورها همچنین مشاهده می‌شود که اتخاذ تصمیمات مقطعی و همراه با شتابزدگی، موجبات رکود یا توقف حرکت خصوصی سازی را فراهم می‌آورد و بنابراین، موفقیت کامل در نیل به اهداف خصوصی سازی، مستلزم جامع‌نگری و پی‌گیری رویه‌ای بلندمدت و باثبات است. به نظر می‌رسد که در فرایند آزادسازی و خصوصی سازی صنعت بیمه لازم است که ظرفیت بالقوه بیمه‌ای موجود در کشور بررسی و ارزیابی شود و با بررسی تجارب مربوط به کشورهای با ساختار اقتصادی مشابه، ضمن واگذاری سهام برخی از شرکت‌های بیمه موجود، اجازه فعالیت تعدادی از شرکت‌های خصوصی که سرمایه‌های فیزیکی، انسانی و دانش فنی مناسب برای فعالیت‌های بیمه‌ای دارند، صادر شود. در این راه، تغییر سیستم نظارتی از نظارت تعرفه‌ای به نظارت مالی همراه با تقویت جدی نهاد نظارتی، بهبود کیفیت خدمات بیمه‌ای، رفع تنگناهای مربوط به آموزش نیروی انسانی مورد نیاز و جلوگیری از حضور نیروهای قدرتمند ذی‌نفوذ، از چالش‌های فرا روی صنعت بیمه در اجرای سیاست تعدیل ساختاری است.

با توجه به این نکات مهم، پنجاه و نهمین شماره فصلنامه صنعت بیمه، شامل هفت مقاله علمی ارائه شده در هفتمین سمینار بیمه و توسعه، به پژوهش‌گران، اندیشمندان و علاقه‌مندان به مباحث بیمه‌ای تقدیم می‌شود، به این امید که در حرکت جدید صنعت بیمه برای ورود به فضای آزادسازی و خصوصی سازی، زمینه‌ها و بسترهای لازم را فراهم آورد.

در مقاله اول با عنوان «یک مدل پیشنهادی برای آزاد سازی و خصوصی سازی صنعت بیمه» سعی شده است که با بهره‌گیری از یک مدل ژاپنی در زمینه حرکت گام به گام به سمت آزاد سازی فعالیت‌های اقتصادی، مدلی پیشنهادی برای آزاد سازی و خصوصی سازی مطلوب «صنعت بیمه کشور ارائه شود.

«تاثیر خصوصی سازی و آزاد سازی صنعت بیمه بر کارایی صنعت بیمه و شرکت‌های فعال در آن» عنوان مقاله دوم است. در این نوشتار مجموعه سیاست‌های اصلاحات ساختاری در صنعت بیمه بررسی و ضمن بیان مجموعه شرایط لازم برای توفیق در

اجرای سیاست خصوصی سازی، تاثیر این سیاست بر کارایی صنعت بیمه تجزیه و تحلیل شده است.

در سومین مقاله با عنوان «ضرورت و اهمیت نظارت بر توان گری شرکت های بیمه در شرایط آزاد سازی» ضمن بیان انواع روش های نظارتی، پیشنهادهایی برای حرکت به سوی نظارت مالی در صنعت بیمه ارائه گردیده است.

مقاله چهارم با عنوان «ضرورت خصوصی سازی جهت کارا نمودن بیمه در ایران» به مرور کوتاهی بر صنعت بیمه کشور و بررسی ناتوانی های مربوط به شرکت های بیمه در فضای دولتی و مزایای حضور بیمه های خصوصی اختصاص یافته است.

در پنجمین مقاله با عنوان «تغییر نوع مالکیت و تاثیر آن بر کارایی شرکت های بیمه» با استفاده از آزمون های آماری تلاش شده است به این پرسش که حرکت شرکت های بیمه از وضعیت خصوصی - رقابتی به سوی وضعیت دولتی - انحصاری چه تاثیری بر عملکرد آنها می گذارد، پاسخ داده شود.

«خصوصی سازی در صنعت بیمه، فرصت ها و تهدیدها» عنوان مقاله ششم است و در آن با بررسی پیشینه خصوصی سازی و تعاریف مربوط به آن، درباره فرصت ها و تهدیدهای پیش روی صنعت بیمه در فرایند خصوصی سازی بحث شده است.

در آخرین مقاله با عنوان «راهکارهای مشارکت بخش خصوصی در صنعت بیمه» ضمن بیان این مطلب که در روند خصوصی سازی، فعالیت های بانکی و بیمه ای اولویت دارند، به نحوه ورود و چگونگی مشارکت بخش خصوصی در کنار سایر شرکت های بیمه دولتی پرداخته شده است.

امید است که مطالب این شماره نشریه نیز زمینه های لازم را برای تعامل اندیشه های علمی سرمایه های انسانی صنعت بیمه جهت همکاری و همفکری به منظور تسریع روند توسعه فعالیت های بیمه ای فراهم آورد و گرمای حرکت یکپارچه دست اندرکاران صنعت بیمه، یخ های مشکلات و موانع موجود را ذوب نماید.

اگر مشکلات کوچکی که محصول تصمیم گیری های نادرست و استفاده ناصحیح و نامناسب از فرصت های فراروی جامعه بوده است امروز حل نشود، ممکن است فردا به سد سکنند، تندباد شده که عبور از آن آنگاه ممکن نشود لافا دشا، خواهد بود



پروشکاه علوم انسانی ومطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی